

0 8 1 9

A Magyar Hírlap hétfői melléklete
2017. augusztus 19.
Szerkesztette: Petán Péter
Művészeti vezető: Salát Zalán Péter

J e l e k

Fotó: Hegedüs Róbert

J ö v ő k é p

Korzenszky Richárd, a Tihanyi Bencés Apátság perjele hivatásról, eligazodásról, újrakezdésről az államalapítás ünnepén

Keresztény felelősséggel

– *Mit jelent ma a szerzetesi lét?*
– Tempora mutantur, vagyis az idők változnak – szokták idézni a latin mondást. Az alapkérdések és a legfontosabb kihívások az emberrel szemben azonban ugyanazok, amióta világ a világ. Nagymama mondta ezerkilencszázötvenkilencben, mikor megtudta, hogy bencés szerzetes leszek, hogy „Fiacskám! A mai világban?” Mindig mai világ van. A szerzetesi lét valamiképpen mindig jel, ha sikerül hitelesen megélnünk. Jel, hogy nem csak az létezik, amit itt és most bekebelezhetünk, birtokolhatunk, élvezhetünk. A szerzetesség elkötelezettséget jelent. Vállalni, hogy egy közösséghez tartozom, képességeimet, adottságaimat rendelkezésére bocsátom a közösségnek, vállalom, hogy minden nap a jobbra, a teljesebbre törekszem. Hogy nem gyűjtök személyes vagyont. Hogy átadom önmagammat, amint a fogadalmunk alkalmával ünnepélyesen kifejezzük: „Fogadj el engem, Istenem, szent igéd szerint, hogy neked éljek!”

– *És mit jelent Tihany, az itteni közösség múltja, jelene és jövője?*
– Tihany nekem több mint húsz éve az otthon, az a hely, ahol szeretném megélni az eszményeimet. Ahol jelen kell lennem, szerzetestársaimmal együtt szolgálnunk kell az embereket és az Istent. Ahol jellé kell válnunk. Maga az épület a Balaton fölött irányító, eligazító jel, vonatkozási pont majdnem ezer éve. Történelmi hely, szent hely, ahol egy Árpád-házi királynak, a monostort ezerötvenötben alapító I. Andrásnak a sírja van. Ahol a történelem viharai többször megszüntették a szerzetesi életet – legutoljára ezerkilencszázötvenben, a kommunizmus idején. De újjá is éledt: ezerkilencszázkilencvennégy óta ismét egy kis közösség él itt Szent Benedek Regulájának szellemében. A múlt kötelez, a jelen pedig kihívásokat jelent. A múlt egyik jelentős ténye, hogy az alapító király feleségével, Anasztázia kijevi hercegnővel szláv szerzetesek is jöttek a Kárpát-medencébe, Tihanyba is. Tihany ala-

pítása a nagy egyházszakadás után történt egy évvel. Ettől teljesen függetlenül békében éltek itt, ezen a félszigeten keleti és nyugati szerzetesek. Ez a történelmi tény feladatot jelent számunkra, számunkra: a különböző egyházakra szakadt kereszténység egységét keresni, egymás elfogadását elősegíteni. A jelen kihívásai: lelkipásztori munkával szolgálni Tihanyt és a környék településeit. Fogadni az ide látogató embereket, akik között vannak zarándokok, de a többség érdeklődő turista. Megmutatni az ide érkezőknek kulturális értékeinket, hozzásegíteni őket az elcsendesedéshez.

– *Hogyan?*

– Koncerteket, kiállításokat kínálunk fel, hogy bővítsük az érkezők ismereteit, szélesítsük a látókörüket. Megéreztetni, hogy ahol egy szerzetesi közösség jelen van, ott jelen van a műveltség, legyen az spirituális, szellemi vagy akár gazdasági kultúra. Előadás-sorozatokat is szervezünk. Fontos az életményszerűség. Egy szerzetesi közösség, egy

apátság ugyanis nem múzeum, még ha vannak is muzeális értékei. Közösségben élő, dolgozó, imádkozó emberek a szerzetesek: a közösség jelenti számunkra azt a biztos hátteret, amely segít feladataink teljesítésében. Különböző emberekből áll egy közösség, ebből erő fakad. Megtapasztaljuk, hogy a közösség lényegesen több, mint a különálló emberek összessége. Egymást elfogadva erősíteni tudjuk egymást, és jobban meg tudunk felelni a kihívásoknak, elvárásoknak.

– *Mire kötelez a jövő?*

– A jövőről beszélni nehéz. Ugyanakkor jövőkép nélkül nem lehet élni. Remélem, nem jönnek újból barbár idők, s ami itt húsz évvel ezelőtt ismét gyökeret vert, hogy folytassa a csaknem ezer éve elkezdődött küldetését, segíteni tudja majd az embereket, hogy egymást elfogadják, megtalálják a helyüket ebben a világban, és föl tudjanak tekinteni az égre.

Folytatás az I. oldalról

– Ez a hely jó esetben a hazát jelenti. Az államalapítást ünnepeljük. Mit jelent magyarnak lenni Tihany történelmi távlatából, ha úgy tetszik, kilátásából szemlélve?

– Semmiképpen nem magyarkodást, nacionalizmust, hanem, ahogy említettem, egy közösséghez való tartozást. Az ember önmagában semmi. Zelk Zoltán írja: „Hajolj fölém, bárhol vagy is, / Mert ha egy pillanatra is / elveszítem az arcod, / elveszítem az arcom. / Hajolj fölém, mert nincsen arcom, / ha nem hajol fölém az arcod...” Erdemes odafigyelni József Attilára is, aki a Mama című versében nem elsősorban a proletár asszonyról értekezik, hanem egy nyomorult emberről, aki kétségbeesetten kiabál azért, hogy karolják fel. A Kései siratóban pedig szintén ott üvölt: „Te vacsorád hoztad el – kértem én?” Tehát a vacsora nem, hanem „te” kellett volna. A családok nagy közössége egyfajta szociális háló is, amely, ha kell, felfogja, megmenti a magányosságtól az egyént. Nem lehet „mindenütt” élni, hanem „valahol” kell. Az ember helyhez, társakhoz, időhöz kötődik. Illyés Gyula mondja: a magyarság vállalás.

– Pedig manapság szinte divat a multikulturalizmus, a folyamatos utazás, egyfajta gyökértelesség.

– Erről először is az jut eszembe, hogy amikor külföldön meglátogatjuk mondjuk egy ismerősünket, a helyiek azt mondják: de szépen beszélsz németül. Ám ha oda is költözik az ember, még évek múltán is megjegyzik: még mindig akcentusod van. Mert idegen vagyok. Magyarnak lenni az otthon érzését jelenti. És megjegyzem, egyáltalán nem biztos, hogy a mi kultúránk alacsonyabbrendűbb lenne bármelyik másinál. Nem mindig, de néha kell zászlót lobogtatni. Amikor ideje van. A mostani vizes világbajnokságon például senkit nem kényszerítettek erre, mégis közös volt az öröm. Viszont annak idején minden április negyedikén kötelező volt felvonulni. Akkor nem lobogtak a zászlók. Megint utalnék Tihanyra: ez a hely nem csak a megmaradásra, de az újrakezdesre is remek példa.

– Hogyan látja az egyház és a hit helyzetét Magyarországon és a világban? Mondhatjuk még Európára, hogy keresztény?

– Sommás ítéletet mondani mindig kockázatos. A keresztény gyökerű Európa jövőtlen, dekadens, önző világnak látszik. A mindennapi anyagi érvényesülés, a boldogulás sokkal fontosabb a nagy többség számára, mint a boldogság. Boldogság pedig önzetlenség nélkül nem létezik. Azok a nemzetek, amelyek nem vállalják a gyermeket, halálra ítélik magukat. Európában a párkapcsolatokra jutó átlagos gyermekszám nagyjából egy egész háromtized. Ez nem elegendő a reprodukcióra. Saját anyagi jólétüket kereső, önző emberekkel van tele ez a kontinens. Jézus nem Európának ígérte, hogy a „pokol kapui nem vesznek erőt rajta”, hanem az őbenne hívők közösségének, az egyetemes egyháznak. Ugyanakkor rendkívül fontos, hogy észrevegyük azokat a sejtákat, kis közösségeket, amelyek minden nehézség ellenére megélik a kereszténység értékeit. Akik számára fontos a család, fontos a tágabb közösség: a haza. Akik nem érvényesülni akarnak, hanem sokszor szembefordulva az árral, a közvéleménnyel, nagyobb felelősséggel élik az életüket, abban a tudatban, hogy ezzel a földdel, ezzel a teremtett világgal nem szabad akármit tenni. Felelősek vagyunk a természeti környezetért. Felelősek vagyunk azért, hogy az utánunk következő nemzedékek számára is elérhető és lakható legyen ez a föld.

– Többször utalt arra az elmúlt években, az egyháznak is változnia kell, hogy utat találjon a nem hívők felé.

– Meggyőződés, hogy nem nagy hanggal, hanem a hiteles jelenléttel, keresztény értékeink hiteles megélésével tudunk hatni az emberekre. A „keresztény értékek” nem üres szólam: az önátadás, a szolidaritás, a szolgálat nélkül nincs igazi kereszténység. Legföljebb csak ismeretek továbbadása. Szeretném hangsúlyozni, a kereszténység nem doktrína, nem ideológia, hanem annál sokkal mélyebb és több: személyes kapcsolat az Istennel Jézus Krisztus által. A kereszténység életstílus, elkötelezettség, emberszolgálat. Természetesen érthető módon kell szólnunk az emberekhez. De minden „nyelvújítástól” függetlenül az életünk megújítása az, aminek hatása, érthető üzenete van.

– Hogyan lehetséges ma ez a személyes kapcsolat, a találkozás Istennel?

– Visszakérdezek: hogyan lehet találkozni az emberrel? Nem arról van szó, hogy látom, kezet fogok vele, átölelem. Ez még nagyon a felszín. A lényeg valahol ott van, amit szeretetnek lehet mondani, s ami nem felfogható. Az élet legnagyobb titkai ebbe a szférába tartoznak, nem lehet matematikai példaként bizonyítani őket. Éppen ezért minden egyes nap új kihívást jelent a másik emberrel való találkozás szempontjából. Az alapkérdés mégis csak az: vajon én vagyok-e, aki mindennap „felhúzza a Napot”? Ha elfogadom, hogy a világ teremtett, s van egy tőlem független rendje, megértek valamit abból a mélységből, ami maga a létezés. Miért vagyok itt és most? Miért születtem? Az életet senki nem kérte. Titok, egyben fantasztikus lehetőség.

– Ehhez azért kell némi nyitottság, egyfajta hajlandóság az útkeresésre.

– Az Istenhez két út vezet, az első éppen a teremtett világ megtapasztalása. Felteszem a kérdést: képes-e az ember úrhajót csinálni? Persze, ám az eszköz nyilván a kozmikus távolságokhoz képest csekélyke teljesítményre képes csak. De mutassanak nekem valakit, aki csinálna egy szunyogot! Az életet képes elpusztítani az ember, de létrehozni nem, legfeljebb továbbadni. Nem én vagyok az úr. A másik út pedig a személyes kapcsolatokon át vezet. Az a kisbaba, akire nem mosolyognak rá, nem fog tudni nevetni, akihez pedig nem beszélnek, nem lehet majd szóra bírni. Szeretet nélkül embertelen az élet.

– Ha az ember-Isten viszonyra gondolunk, sokszor úgy érezhetjük, a Teremtő nem csak mosolyogni tud ránk.

– Ez igaz. Múltán eltörtött a bokám, s immár nyolcadik hete teljesen kiszolgáltatott vagyok, rádöbentem, eshettem volna le úgy is a létráról, hogy soha többet nem kelek fel. Az élet esetleges, nem szükségszerű. Ez szintén elkerülhetetlen felismerés. Ahogy pedig gyógyulok, rájövök, vannak még lehetőségeim. Ám ezeket kaptam, nem én adtam magamnak. Ha erre ajándékként tekintek, egészen másként gondolhatok az életemre. Nem az adja az ember életének az értékét, hogy produktív vagy sem. Ebben az időszakban például nem tudtam szinte semmit sem csinálni, mégis, többen mondták: jó, hogy vagy! Ahogy említettem: a létezés titok, de hatalmas kincs is.

– Csakhogy korunk meglehetősen érdek-központú világában olykor azt látjuk, főlegessé válik az az ember, aki nem produktív. Legalábbis így tekint rá a társadalom.

– Több előadásomban is beszéltem a gyermeknevelésről. Nem mindegy, mit adunk át a következő generációnak: arra buzdítjuk, boldoguljon, vagy arra, hogy boldog legyen. Döbbenetes visszaigazolása volt ennek a dilemmának az elmúlt időszakban, hogy – ahogy olvastam – a nemzetközi könnyűzenei élet két népszerű, sikeres szereplője is öngyilkos lett. Boldogultak, de nem voltak boldogok. Persze, ez nem jelenti azt, hogy a sikeres ember nem lehet boldog, ugyanakkor nem attól lesz boldog, ha sikeres. Nem az tesz boldoggá, amim van, hanem az, aki vagyok. Nem rangban, sokkal inkább emberségben. Összhangban kell lennem önmagammal és a többi emberrel, a világgal. Ez a lényeg.

– Ha már a modern világról beszélünk, sokszor hallani azt is: a vallás magánügy, az egyházak ne szóljanak bele a közéletbe, a politikába. Egyetért ezzel?

– Igen, a vallás magánügy. Mindenkinek a legszemélyesebb magánügye, hogy vallásos-e vagy sem. De attól kezdve, hogy valaki valóban hívő, ha valóban elkötelezetten vallásos, megváltozik az élete. S a megváltozott életű ember, akinek a számára nem közömbös, hogy mi történik körülötte a világban, egyértelműen politikai tényező. A vallási közösség, az egyház nem politikai képződmény. A keresztény egyházak az evangéliumi értékrendet kell hogy képviseljék, és az egyház közösségéhez tartozók társadalmi szerepvállalása lelkiismereti kötelesség. Jelenlétünk a világban kritikus jelenlét kell hogy legyen. Az egyháznak nem lehet és nincs is partja. Az egyháznak evangéliuma, evangéliumi értékrendje van. Ugyanakkor egy párt természetesen hivatkozhat értékekre, sőt kell is, hogy érték-központú és ne érdekalapú legyen a politizálás. A keresztény ember nem önmagáért él. Felelősséget érez a köz ügyeiért. Nem élhet gettóban. Kötelessége, hogy tevékenyen formálja a társadalmat. Ez pedig politika.

Folytatása a IV. oldalon

**Nem lehet „mindenütt” élni,
Ahog**

**Nem nagy hanggal, hanem a hit
üres szólam: az önátad**

*hanem „valahol” kell. Az ember helyhez, társakhoz, időhöz kötődik.
y Illyés Gyula mondja: a magyarság vállalás.*

*eles jelenléttel tudunk hatni az emberekre. A „keresztény értékek” nem
ás, a szolidaritás, a szolgálat nélkül nincs igazi kereszténység.*

Keresztény felelősséggel

Folytatás a III. oldalról

– Akárcsak az oktatás. Korábban részt vett a püspöki kar ezzel kapcsolatos munkájában. Mit gondol a magyar iskoláról, a nevelés kihívásairól?

– Fontos, hogy az iskola élményközpontú legyen, nem pedig információközpontú. Természetesen korszerű tudásra van szükség, ennek elsajátításához eszközök is kellenek. De semmi nem pótolja az elkötelezést, a gyermekért élő pedagógust. Túlságosan is jogi szemlélet uralkodik a társadalomban: vannak gyermeki jogok és pedagógusi kötelességek. Legalább ennyire fontos, hogy vannak a gyermekeknek is kötelességei, a pedagógusoknak pedig jogai. Jó volna, ha a szülők igazi partnert látnának az iskolában, és együtt nevelnék a gyermeket. Ugyanakkor nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az egész társadalom hatással van a gyermekekre. Óriási a felelőssége mindenkinek, aki a véleményformálás eszközei fölött rendelkezik. Nem mindegy, milyen táplálékot kap a kisgyermek. Áll

ez a szellemi-lelki táplálékra is. És a szabadság hangsúlyozása nem eredményezheti azt, hogy mindent a gyermek szabad döntésére bízunk.

– Pedig ebbe az irányba halad az úgynevezett ideológiai fősodor.

– Szeretném látni azt a szülőt, amelyik a dróttal a kezében a konnektorhoz közelítő gyermeket hagyja, hadd tapasztalja meg szabadon, mi történik. A gyermekért felelősek a felnőttek, ez elvitathatatlan kötelezettség. Természetesen tisztelni kell a gyermek személyiségi méltóságát, nem szabad megalázni, semmiféle erőszaknak nincs helye a nevelésben, ugyanakkor tudni kell azt, hogy mintakövető az ember. Kézen kell fogni, és fölvezetni az életbe. A család egész egyszerűen nem ruházhatja át a felelősségét az iskolára, az iskola sem mutogathat a családra. Súlyos tévedés a mindent megengedő nevelés. Szükség van világos útmutatókra. A család után az iskola a legfontosabb hely, ahol megtanulhatják elfogadni egymást a különböző embe-

rek. Hogy milyen lesz a jövő társadalmá, nagy mértékben az iskolán is múlik. Akkor, amikor az úgynevezett „civilizáció” technikai vívmányai, az okostelefon, a számítógép egy szűk csoport anyagi érdekeit szolgálva lebénítják és egy látszatvilág rabjaivá teszik a gyermekeket, vajon képes-e az iskola a felnövő nemzedéknek olyan élményeket nyújtani, amelyek emberségükben erősítik őket, ahelyett, hogy kiszolgáltatottá, „behálózottakká” váljanak?

– Mi az oka a családok krízisének, az elidegenedésnek? Hogyan lehetne ismét nyitottabbá tenni az embereket az elköteleződés és a hűség vállalására?

– Szokták mondani, hogy fogyasztói társadalomban élünk. Bekebelezni mindent. Közben nem marad időnk arra, hogy éljünk, hogy egymással törődjünk. Férj és feleség több időt tölt a munkahelyen, és többet beszél másokkal, mint amennyi időt egymás meghallgatására fordítanának. Amikor egy étteremben az

asztalnál férj, feleség, gyerekek mind a saját mobiltelefonjukkal vannak elfoglalva, ahelyett, hogy egymásra figyelnének, feje tetejére állt a világ. Minden áruvá vált manapság. A pillanatnak élünk. Olyan társadalomban élünk, amelyben csak annak van értéke, aki produktív, az életet nem tekintjük értéknek. Virtuális valóságban él a legtöbb ember, ahol nem találkozik közvetlenül a születés és a halál titkával. Elembertelenedik a világ. Kihalnak a falvak, ahol ismerték egymást az emberek. A városi lét pedig személytelen, sokkal nehezebb közösségeket alkotni és találni. Természetközeli környezetet kellene kialakítanunk. S ezzel párhuzamosan az életet tisztelő, megbecsülő közvéleményt. Családbarát társadalmat. A gyermekvállalás szépségét előtérbe kellene állítani. Mert gyermek nélkül nincs jövő. Gorkij mondja az Éjjeli menedékhelyben: „A gyerekeket tiszteljétek!”

Kacsóh Dániel

„Csegöldön az 1980-as években regnáló tsz-elnöknek jó baritonja volt, amely kellemesen vegyült bele az idős asszonyok kórusába”
A szerző felvétele

Aprófalvas Szent István-ünnep

Kettős ünnep volt a hetvenes években a vidéki „mély”, azaz aprófalvas Magyarországon augusztus 20-a. Egyrészt az emberek délelőtt elmentek a helyi párt- és állami rendezvényekre a kultúrházakba, majd délután a templomba, ahol részt vettek az ünnepi szentmisén. Talán nem lövök súlyosan mellé, ha úgy vélem, sokunknak bőven akadnak olyan, apró településekről származó emlékei, ahol semmiféle megütközést nem keltett, hogy a tizkor még a szocializmus végső győzelméről és a világproletariátus reménybeli térhódításáról szónokló tsz- vagy tanácselnökök tizenkettőkor az első sorokban üljenek az egyházi szertartáson, s – úgymond – versenyt áldozzanak a néppel.

Mindennek oka pedig az volt – ahogy akkoriban vidéken mondogatták – nem árt, ha az ésszel élő ember itt és ott is bebiztosítja magát. Hiszen mit lehet tudni? Talán mégsem győz a proletariátus, továbbá a plébános úr sem maga a megtestesült klerikális reakció, ahogy azt a pártközpontban a gyorsalpalón tanították. S azt sem szabad elfeledni, hogy az aprófalvak vidéki párttitkárainak, tanács- és tsz-elnökeinek szülei java részt becsületes római katolikusok voltak, akik tisztességes elvtársat neveltek a gyerekből, így ha másért nem, hát ezért vastagon kiérdemelték, hogy a saját unokáikat is eljárásuk misére, hittanra, a titokban szervezett kirándulásokra.

Pláne augusztus 20-án, amikor hagyományosan ott ül a padokban a település népe, s azt lesi, ki nem jött el meghallgatni a plébános úr emelkedett prédikációját.

S valójában miről is szóltak ezek a szószeletről vagy oltár elől elröppenő beszédek? A mából nézve nincs bennük semmi extra, merész, ám ha visszahelyezzük magunkat a korbá, s úgy fülelünk, rögvést áttételes értelmet nyernek. A kovász gyakorlati emlegetése, amely az új kenyeret megkeleszti, az erjedés-

ről szólt. Valami olyasmit üzent, hogy lehet, most úgymond az ateizmus az úr, de ha a lelkekben élő marad s a szentmisék (és a hittanórák, a jegyesoktatások, valamint az elsőáldozások) hatására tovább csírázik Krisztus üzenete, akkor a hit előbb vagy utóbb, de biztosan szétfeszíti a rabságot hozó rendszer kereteit, annak fojtogató légkörét.

A búza, a belőle őrölt liszt majd az abból sült kenyér ugyancsak erős szimbólumnak hatottak. Annak ellenére is, hogy emlegetésük évről évre kötelező elemnek számított, így akár rá is unhatott a tömeg. Az, hogy mégsem így történt, javarészt annak tudható be, hogy a termés és annak betakarítása hol az emberi összefogás gyümölcseként, hol az égiek szerető gondoskodásaként, hol pedig a vető gazdáról szóló példabeszéd formájában jelent meg. A rossz helyre hullott búzaszemek említésekor pedig mindenki szabadon arra gondolhatott – és nézhetett –, akire akart, legfeljebb a tsz- vagy tanácselnök kissé összehúzta magát a padban.

De a csöppnyi helységekből az efféle, merésznek azért semmiképp nem mondható ellenzékieskedés belefért, nem vette rossz néven az ilyesmit az se, akít netán kipécézték.

A megyeszékhelyeken és népesebb járásközpontokban persze már más volt a helyzet, ott nem várhatta el senki a párttitkártól, netán az országszerte emlegetett szocialista élüzem igazgatójától, főmérnökétől, hogy nyilvánosan beüljön a Szent István-napi ünnepi misére. De az azért már a hetvenes évek közepén is belefért, hogy a tanácsházra levélben meghívják a helyi plébánost (vagy ha akadt, püspököt), hogy vele közösen költsék el az ebédet, vacsorát. Ha pedig már ott járt, akkor asztali áldást is mondtak vele. Hiszen az ember sohasem tudhatja, mit hoz a jövő s valójában kinek is van igaza. (Ezért lett

tele például Pannonhalma már a hatvanas évektől kezdve kádergyerekekkel. Emlékszem, amikor 1984-ben egy görögkatolikus csoporttal ott jártunk, a vezető atya végigvitt bennünket a diákok szállásán. A tizenöt esztendő kamasznak nem mondtak semmit a nevek, de a szülők sok hallatán cinkosan összekacsintottak: no, ez is messze gurult a párháztól.)

Félreértés ne essék, nem volt ez jó világ, sokkal inkább képmutató. Viszont arra tökéletesen megfelelt, hogy az áldásmondók és az ünnepi beszédet tartó kisebb-nagyobb egyházi előkelőségek szándéka szerint alapjaiban bomlassza szét a rendszert. Az alapot ugyanis az egyének képezték, akiknek a szocializmus anyagi fogódzkodót képes volt nyújtani ugyan, de hosszú távra szóló lelkit már bajosan.

Zárásként pedig térjünk vissza a templomba, az augusztus 20-i szertartások zárásához. Amikor a nép már felállt és kifelé tartott a templomból, pár idős asszony és férfi merészen felzúgatta a Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánk kezdetű egyházi éneket. Azt, amelyet a Himnusz megszületése előtt „nationalis cantitio”, azaz nemzeti énekként használt a köz, s amelyet a bigott kommunisták Kőlcsey Ferenc szövegénél is jobban gyűlöltek. Pedig az utóbbiban „csak” Istent említik.

Emlékszem, nálunk Csegöldön az 1980-as években regnáló tsz-elnöknek jó baritonja volt, amely kellemesen vegyült bele az idős asszonyok kórusába. Ismétlem, nem volt szép világ, önámítóan hazug annál inkább. Szent István ünnepe viszont tökéletesen megfelelt arra, hogy újabb és újabb réseket üssön a rendszeren s tovább vigye a hit lángját a fiatalokhoz, s élessze azt a tanács- vagy tsz-elnökökben.

Lázin Miklós András

0 8 1 9